

Kieringistä juttua HESARISSA 24.12.21

Jos on liian kylmä, ollaan sisällä, ei siitä kannata ottaa pulttia, opettaa Sari Raaterova kotonaan Kieringissä.

Onnen oppitunnit

Millaista on asua paikassa, jossa ei tapahdu mitään ja melkein koko päivän on pimeää? Vietetäänkö silloin paljon aikaa vällyjen alla? Toimittaja Anna-Stina Nykänen ja valokuvaaja Jaakko Heikkilä matkasivat Lappiin, Kieringin erämaakylään, ja ottivat selvää. **Anna-Stina Nykänen HS**, teksti, **Jaakko Heikkilä**, kuvat

Tunne Suomi

On vain vähän valoa ja täysi hiljaisuus. Kävelemme tyhjällä kylätiellä. Äkkiä pienen sillan toisella puolella näkyy vastaantulija. Se on poro. Miten hilpeän näköinen poro! Sen juoksutyylillä on kevytkenkäinen kuin 1970-luvun tyttöillä: jalat vispaavat sivuille.

Porokin pysähtyy. Kuin odottaisi kohteliaasti, kuka astuu sillalle ensin.

Kohta se kääntyy toiseen suuntaan. Seisomme sillalla ja nautimme maisemasta, kun se pyyhältää rantaan kuin baaritiskille.

Olemme Lapissa. Pienessä Kieringin kylässä, keskellä erämaata. Täältä on Sodankylän kunnan keskukseen 65 kilometriä, Luoston ja Levin turistikeskuksiin sata kilometriä.

Olen tullut opettelemaan, miten eletään onnellisena, vaikka ei tapahdu mitään.

Pääkaupungissa kierrokset kiihtyvät tähän aikaan vuodesta, kunnes yhtäkkiä pitäisi osata laskeutua pyhien hiljaisuuteen. Mutta miten se onnistuu?

Otetaan Kieringistä mallia.

Päivän valoisa hetki on lyhyt, pystykorva Reiska ohjaa kulkua saunamökiltä kotiin. Pilkkijaalari on naisen paras asu.

Pellon toisella laidalla on äidin punainen talo, mummola. Joella kulkee tämän kylän baana, moottorikelkkareitti.

Aloitin opettelen **Sari** ja **Kari Raaterovan** kotona ikään kuin vierihoidossa. Sari on kotoisin Helsingin Käpylästä, oman lapsuudenlähiöni vierestä, ja ymmärtää, miten eri ympäristöstä tulen.

Olen toivonut, että pääsisin vaaran laelle fiilistelemään, katsomaan hiljaista, pysähtynyttä maisemaa. Mutta se ei nyt onnistu. Pakkasta on 31 astetta, eikä silloin voi lähteä moottorikelkalla retkeilemään. Viima vielä lisää kylmyyttä.

Ei voida myöskään istua nuotion äärellä. Eikä voi mennä pilkille. Ei oikeastaan voi olla ulkona yhtään sen enempää kuin on välttämätöntä.

Sari selittää minulle elämän perusasioita täällä. Parasta on vain joustaa olosuhteiden mukaan. Jos on liian kylmä, ollaan sisällä. Katsotaan seuraavaan päivään. Ei siitä kannata ottaa pulttia.

Mennään siis sisään. Sari pudottaa päältään kelkkahaalarin. Se on täällä joku naisen perusasu. Siihen verrattuna kerrospukeutuminen on vaivalloista säätämistä. Sisällä pitäisi käydä vessassa vetämässä Valma-villahousut aluskerraston ja toppahousujen välistä pois, ja mihin ne sitten tunkee piiloon.

Kari kokkaa hirvenkärjistystä. Tämä on Karin suvun kotitila, vanhassa pihapiirissä Riipijoen rannalla.

Sari on asunut täällä Karin kanssa 30 vuotta. Sari vaihtoi tietokoneen lypsykoneeseen, kun Karin vanhemmat halusivat luopua tilasta. Karikin oli ollut maailmalla, muun muassa rauhanturvaajana Golanilla.

Pari luopui lehmistä 12 vuotta sitten. Sari piti vuosia luontaishoitoja antavaa yritystä Sodankylässä, eihän Kieringissä olisi riittänyt asiakkaita. Hän teki töitä myös Kieringin lomakylässä. Koronan myötä ne hommat loppuivat.

Karilla on hirsiveistämö, jossa hän tekee mökkejä käsityönä. Sari valokuvaa, hän on opiskellut sitä. Nyt hän on leikatun jalan takia sairauslomalla. Ja tietää, miten stressaa, kun ei voi tehdä, mitä haluaisi.

Mutta Sarihan on jo sopeutumisen ammattilainen. Täällä asuessa pitää sopeutua myös vuodenaikoihin. Nyt aurinko ei nouse näkyviin metsän takaa ollenkaan. On kaamos. Se väsyttää, nukuttaa, ja on parasta hyväksyä.

Kari sanoo, että neljän aikaan päivällä on pakko ottaa nokoset. Silloin iskee väsymys.

Joskus Kari ja Sari ottavat yhdessä päiväunia sohvalla, kummatkin pitävät jalkoja ylhäällä selkänöjalla.

Neljän aikaan päivällä on pakko ottaa nokoset, sanoo Kari.

Voiko nainenkin siis olla joutilaana ja pötköttää päivällä? Ettei se ole niin, että mies lojuu sohvalla ja nainen hääää?

Ei, ei. Välillä aamuisin, kun Kari lähtee veistämölle, Sari jää sänkyyn.

Pariskunta muistelee iltaa, jolloin he päättivät luopua lehmistä. Seuraavana aamuna he nukkuivat ensimmäistä kertaa pommiin, eivät heränneetkään lypsylle, havahtuivat vasta, kun maitoauto tuli.

Otetaanpa sitten käristystä. Juodaan hyvää punaviiniä.

Sari varoittaa, että täällä aika kulkee eri tahtia kuin etelässä. Se ei kulje tasaisesti, vaan välillä sen kulku kiihtyy, välillä taas viisarit eivät liiku millään.

Etenkin iltakuudesta aamukuuteen aika kuluu nopeammin kuin muulloin. Kun kuudelta istuu illallispöytään, hetkessä kello onkin yksitoista. Mutta erityisen vaarallista on puolenyön jälkeen, Sari sanoo.

”Silloin jos jää istumaan ja rupattelemaan, yhtäkkiä onkin jo aamu ja navetta-aika.”

Nyt kun lapset ovat aikuisia ja poissa kotoa, pariskunta viettää todella paljon aikaa kotona kahden. Varsinkin, kun Sari on toipilas.

Illallisen kuluessa Sari katsoo monta kertaa miestänsä ja ihmettelee, miten he ovat jaksaneet viettää niin paljon aikaa yhdessä. Lomillakin on lähdetty yhdessä erämaahan, pystytetty kota hiekkarannalle.

Vähitellen jokin heissä alkaa pistää silmään. Miten nämä kaksi ihmistä katsovat toisiaan noin? Tähdet silmissä vielä 30 yhteisen vuoden jälkeen.

Jotain olennaista alkaa paljastua.

Jos ympärillä ei tapahdu mitään, on sitäkin olennaisempaa, miten parisuhde ja oma pää pelaa.

Vielä 30 yhteisen vuoden jälkeen hän katsoo vaimoaan tähdet silmissä.

Monta kertaa Sari katsoo miestä ja ihmettelee, miten he ovat jaksaneet viettää niin paljon aikaa yhdessä.

Ensimmäisenä yönä en saa unen päästä kiinni. On liian pimeää ja liian hiljaista. Korvat ikään kuin etsivät jostain ääntä, jännittyvät. Vaikka silmiä aukoo ja sulkee, ei huomaa mitään eroa.

Ilmiö on täällä tuttu. Myös jotkut kotipaikkakunnalle palaavat voivat saada parin ensimmäisen päivän ajaksi tinnituksen.

Aamulla syödään Raaterovien luona puuroa ja hilloja eli lakkoja.

Jossain vaiheessa hipsitään lumisen pellon poikki mummolaan eli Karin äidin luo. Somassa punaisessa talossa on lämmintä. Täällähän on lattialämmitys.

Eino kävi täällä eilen, kertoo **Kaarina Raaterova** pojalleen.

Ai, mitäs sillä oli asiaa, kysyy Kari.

Eino kävi kysymässä, vieläkö minulla on jalka kipeä, Kaarina vastaa.

Eino on Kaarinan edesmennyt puoliso ja Karin isä. Hän kuoli kaksi vuotta sitten.

Juomme kahvit ja sitten nuorempi pariskunta lähtee kotiinsa. Jäämme Kaarinan kanssa juttelemaan.

Kaarina Raaterovan olohuoneen pöydällä on edesmenneen Eino-puolison kuva.

Kaarina kertoo, miten paljon Kieringissä ennen tapahtui. Kylässä oli asukkaita 600, nyt on 130 vakituista. Omassa pihassa oli ennen 12–14 lasta. Sivurakennuksessa majoittui uittomiehiä.

Oli paljon juhlia: äitien- ja isänpäiväjuhlat, jutajaiset, veteraanijuhlat... Opettajat vetivät iltaisin koululla näytelmäharjoituksia.

Kun Kaarinan ja Einon ei enää tarvinnut huolehtia lehmistä, he lähtivät kuuroon. He esiintyivät Tallinnan laulujuhllilla, Kaustisilla ja Olympiastadionilla. Ja tietysti kylän kappelissa jumalanpalveluksissa.

Nuorena Kaarina kulki mukana lapsenpäästöissä, kun aina ei ehditty saada kätilöä paikalle. Sitä hommaa riitti niin, ettei Kaarina ehtinyt käydä kouluja.

Eino kävi kiertävää maatalouskoulua. Hän oli kotoisin tästä saman tien varresta kuin Kaarina.

”Meillä sattuiivat luonnot yhteen. Kun oltiin näin mettästä kotoisin kumpikin, ei osattu vaatia parempaa.”

Kun Kaarina puhuu Einosta, tähdet syttyvät silmiin. Eino oli hiihtäjä ja laskettelija. Komea mies.

Mutta Einolle tuli muistisairaus. Hän saattoi herätä viisi kertaa yössä ja karata ulos.

Kerran Kaarina tavoitti hänet pihassa mukana valokuva heistä nuorenaparina. Eino sanoi, että lähtee äitinsä ja isänsä luo, käy näyttämässä tätä kuvaa. Että kuinka me olemme kauniita.

Nyt Kaarinalla on joskus päiviä, ettei kukaan käy. Mutta harvoin. Ei hän tunne olevansa yksinäinen. Mutta liian hiljaista on, hän sanoo.

Mistä Kaarina on eniten täällä tykännyt? Jokivarresta, hän sanoo heti. Siinä on niin vaihteleva luonto. Joutsenet käyvät tervehtimässä häntä, kun tulevat ja lähtevät.

”Ja tämä on sopivasti kylästä pois, ei ole kaikkien silmissä”, hän sanoo.

Pienessäkin yhteisössä ihminen kaipaa omaa rauhaa ollakseen onnellinen.

Teija Raaterovalla on kotinsa yläkerrassa ateljee, jossa hän tekee taidetta.

Kierinki on harvinainen Lapin kylä, sitä kun ei ole koskaan poltettu. Eivät polttaneet saksalaiset. Eikä sekään oman kylän mies, joka uhkasi kostaa kavereilleen ja polttaa talot – hänet tapettiin.

Näitä historian tarinoita **Ari Mikkola** kertoo ennen illan ateriala Hietalassa, Kieringin lomakylän päärakennuksessa, joka on vuodelta 1914.

Lomakylän omistaa hänen vaimonsa **Teija Raaterova**, Kaarinan tytär ja Karin sisko. Pariskunta on ollut yhdessä seitsemän vuotta mutta tuntenut aina. He ovat molemmat täältä kotoisin, paluumuuttajia.

Teija asui pitkään Saksassa, pikkukylässä Schwarzwaldissa, kunnes palasi vuonna 1999 Lappiin matkailuhommiin. Myytyään aiemman yrityksensä hän opiskeli neljä vuotta taidetta. Sitten hän palasi kotikylään. Oma kädenjälki näkyy Hietalan salissa, majoituksissa, juhlatiloissa ja kaupalla.

Teija omistaa myös Kieringin kyläkaupan, jonka yhteydessä on baari. Ei mikään tunkkainen publi, vaan valoisa paikka, jossa tapaavat kaikki.

Kieringin kylällä talot ovat isoja ja idyllisiä, päältä katsoen perinteisiä. Mutta sisällä on pieniä yllätyksiä. Kun Hietalan majatalon oven aukaisee, aulan katossa on yhdeksän kristallikruunua. Kuin jääkiteitä.

Hirsiseinät ja maalämpö, ruokana riistaa ja vegeä - Ari Mikkola ja hänen vaimonsa ovat työparina taide ja tolkkua.

Huoneissa on maalämpö. Turistit ihmettelevät, kun patterit puuttuvat. Tekniikasta huolehtii Ari, jolla on pitkä kokemus kiinteistöhuollon johtamisesta ennen paluuta Kierinkiin.

Illallisella Teija kehuu Kieringin sijaintia. Se on tarpeeksi kaukana kaupungeista, ettei se muodostu lähiöksi.

Lappi on aina ollut kulkupaikka, väkeä on riittänyt ja vaikutteita. Esimerkiksi Tornion jokilaaksossa naisen temperamenttia on voitu selittää sillä, että hän on valloneja – niiden belgialaisten jälkeläisiä, jotka tulivat aikoinaan tänne opettamaan raudan valmistusta.

Täällä voi olla kerralla vieraita kahdestatoista maasta. Eniten käy nuoria aikuisia, heitä houkuttelevat hiljaisuus, revontulet, luontokokemukset.

Pöydässä istuu nyt espanjalainen perhe, jolle parasta on ollut pulkkamäki ja tähtitaivas.

Mitäs tekemistä te järjestätte, että turistit viihtyisivät?

Arin suusta sinkoutuu vastaus: "ME EI TEHÄ MITHÄN!"

Alkuaikoina he miettivät, pitäisikö järjestää jotain. Mutta ei. Riittää, että ihmiset tulevat tähän tilaan. On tulet, hyvää ruokaa, ei hössötystä, ei mitään keksittyä. Autetaan löytämään tietoa kylän menneisyydestä.

Yksi nelikymppinen italialainen professori korosti majoitusta tilatessaan, ettei missään tapauksessa halua moottorikelkkasafaria. Hän teki kymmenen kilometrin kävelyjä ja käytti potkukelkkaa.

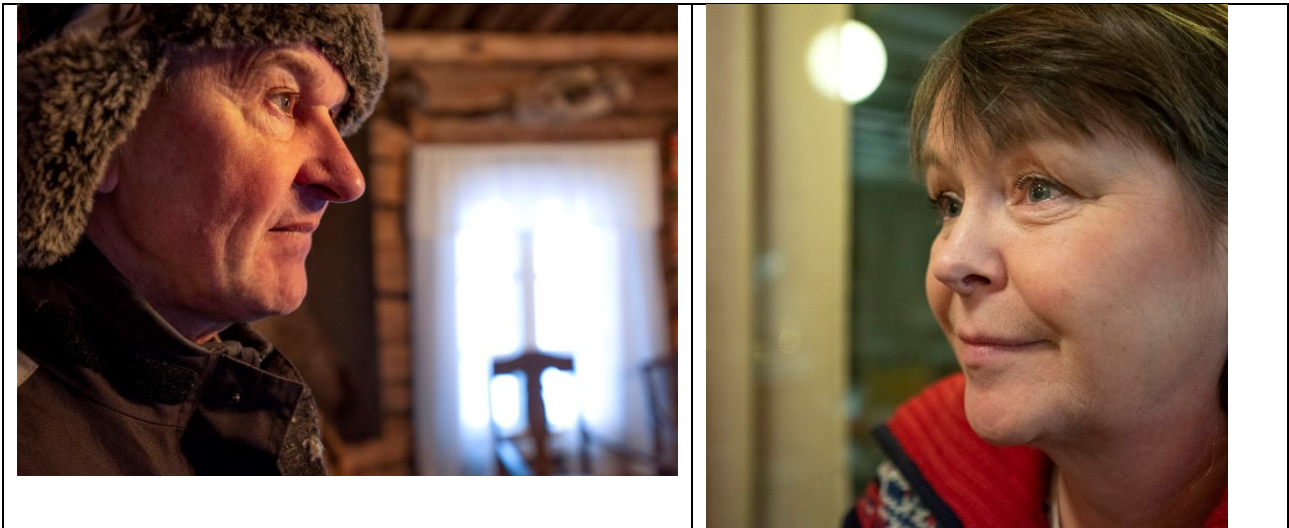
Teijalla on kokemusta Lapin joulumatkailusta ajalta, jolloin Concorde ja charterit toivat Rovaniemelle 1 800 turistia päivässä kiertämään kohteita kuin liukuhihnalta. Illalla *paxit*, lyhenne sanasta *passanger*, matkustaja, lennätettiin kotiin.

Arilla ja Teijalla toki riittää tekemistä. Täällä on totuttu olemaan metsässä. Ari sanoo, että tuntuu ihan toiselta olla lintumetsällä ikivanhassa erämaassa kuin talousmetsässä. Ympäristöllä on metsästäjällekin suuri merkitys.

Kuinka hirmuisen monen miehen ja yhä useamman naisenkin onni tulee pyytämisestä, riistan ja kalan perässä juoksemisesta.

Tulee mieleen Kari ja Sari, jotka sanoivat, ettei hääpäivälle tahtonut millään löytyä tilaa kalenterista. Milloin oli hilla-aika parhaimmillaan, tammukka-aika loppuillaan tai latvalintujen pyyntikausi alkoi.

Ari ja Teija katsovat toisiaan. Ja tässä se on taas: silmien loiste. Ylpeys omista ja toisen tekemisistä. Rakkaus.

Ari Mikkola on tarinankertoja, joka puhuu yhtä intohimoisesti vanhan ajan karhunkaadosta ja kiinteistöhuollon saloista.

Teija Raaterovan kyläkaupassa voidaan jutella ihan kaikesta, myös intiimeistä asioista.

Heikossa päivänvalossa ajellemme kylällä, poikkeamme syrjäiteille eksymään. Onhan sekin tekemistä, hortoilu, pieni seikkailu, yhteinen aika poissa muiden silmistä.

Tuossa on Kumpulan talo, hienosti kunnostettu. Siellä on tunnetun kulttuuripersonan **Heikki Kumpulan** juuret. Hän on järjestänyt Kieringissä teatterifestivaalia.

Kumpulan äiti tuli Kierinkiin nuorena ylioppilaana opettajan sijaiseksi kinttupolkua pitkin, kun tietä ei ollut. Hänellä oli opiskelupaikka Ateneumiin. Mutta hän jäi tänne. Hän rakastui Kieringin **Errol Flynniin, Einari Kumpulaan**, niin suvussa kerrotaan.

Lumiset puut näyttävät täällä oudolta, kuin ne olisi piirretty liian paksulla tussilla. Se johtuu tykkylumesta, joka kietoutuu oksien ympärille eikä kasaudu vain niiden päälle.

Menemme baariin ja juutumme sinne. Nuoret juovat täällä kuulemma breezereitä, naiset kuoharia tai valkkaria.

Ensin on pöytä täynnä miehiä. Sitten väki vaihtuu ja tulee naisia.

Porukka on niin välitöntä, että on helppo puhua mistä vain.

Onko se totta, että pimeinä aikoina harrastetaan paljon seksiä? Ei, vastataan pyöreässä pöydässä. Silloin ollaan väsyneitä, aktiivisuus alkaa keväällä.

Nuoret poromiehet, vyöt lanteilla... onhan ne seksikkäitä, sanoo yksi naisista. Silmät palaen. Niissä miehissä on kunnan miehen karismaa.

Entä viina ja väkivalta, onko meno ihan villiä? Kyllä täälläkin tapahtuu. Kuulen pojasta, joka yhtenä jouluna ampui siskonsa poikaystävänsä keittiön pöydän ääreen – oman isänsä yllytyksestä. Myös isä sai tuomion.

Sellaista pikaistuksissa alkoholin vaikutuksesta tehtyä väkivaltaa on toki.

Mutta Teija on järjestänyt Kieringissä juhlia vuodesta 1985 lähtien, eikä koskaan ole ollut järjestyshäiriöitä. Perusväestö osaa käyttää alkoholia, kun sitä vähänkin kontrolloidaan, hän sanoo.

Onhan joka paikassa ihmisiä, joilla menee huonosti. Mutta nyt etsitään onnen avaimia.

Kaupalla ja baarin puolella piipahtaa kotikylässä vierailevia, paluumuuttajia ja heitä, jotka ovat asuneet täällä aina. Kuten **Maarit Penttinen**, porotilan emäntä. Hän on Teijan koulukaveri.

Maarit istuu alas. Hän miettii, miksi jäi tänne pyörimään eikä lähtenyt niin kuin muut.

”Kai se oli se rakkaus”, hän sanoo. Hän otti poromiehen.

Ei se ollut helppo tie, hän sanoo. On ollut montakin päivää, jotka hän vaihtaisi pois.

Silti hän on siinä niin vahvana ja nauraa heleästi.

Täällä ihmiset, miehet ja naiset, hehkuvat outoa staminaa: elinvoimaa ja sisua.

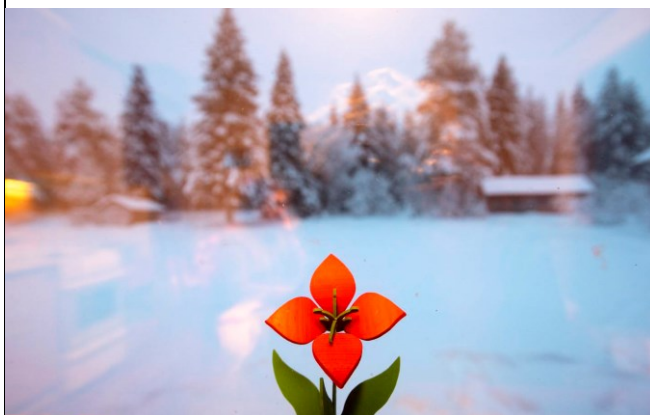
Maaritkin on niin mainio. Hänen hiuksissaan on aniliininpunaisia raitoja, takki on samaa sävyä. Jotenkin samaistun häneen, olisi kiva tutustua paremmin. Onhan ystävien löytäminen yksi tapa etsiä onnea.

Täällä porot kurkkivat usein ikkunasta. Maarit Penttinen näyttää porovideoita kuin kissavideoita.

Onnen kannalta olennaista on olla välillä omissa oloissaan – vaikka lapsuudenkodissa.

Tapaamme Maaritia seuraavana päivänä hänen lapsuudenkodissaan. Se on ihan syrjässä, metsän keskellä. Talo on tyhjä, Maaritin isä on vielä elossa, mutta asuu hoitokodissa. Kun Maarit oli pieni, täällä oli ulkosauna ja ulkovessa. Tänne Maarit tulee aina, kun haluaa olla rauhassa.

Hän laittaa nyt kahvin tippumaan ja näyttää kännykästä aamulla ottamaansa videota. Siinä poro kurkottaa kaulaansa ja syö puusta loppoa. Maaritia naurattaa, poro on niin suloinen.

Täällä porovideot ovat kuin kissavideoita.

”Se on niin ihanaa, kun tässä net palkivat.” Se tarkoittaa, että porot hengailivat, oleilevat pihapiirissä.

Eläimet ja luonto tuottavat Maaritille onnellisuutta. Metsässä tapahtuu aina.

Kahvin kanssa on tarjolla Maaritin tyttären tekemää täytekakkua. Siinä on katajanmarjoja! ”Aivan kuin mettä tulisi sisään niistä”, Maarit kehuu.

Hän osaa olla kaikilla aisteilla luonnon lähellä, sen äärellä ja sen sisällä.

Sitten Maarit ehdottaa, että katsotaan valokuvia. Hän pitää valokuvista, kun niistä muistot heräävät eloon.

Vanhoissa kuvissa Maaritin pappa, äidinisä, on lapinpuvussa. Silloin ei ollut kelkkahaalareita, puku oli pulkassa lämmin ja suojakas vaate, Maarit selittää. Pappa myös halusi edustaa Lapin ihmistä ja porotaloutta.

Maaritin äiti teki lapinpuvut myös tyttärelleen ja tämän miehelle ja toivoi heidän käyttävän niitä vihkkipäivänään. Mutta Maarit ei silloin vuonna 1984 halunnut. Jo silloin hänestä oli alkanut tuntua, onkohan heillä oikeutta käyttää lapinpukua.

”Me olemme mettälappalaisia, emme saamelaisia”, Maarit sanoo.

Metsälappalaiset ovat eläneet omavaraistaloudessa ja pyrkivät siihen nykyäänkin.

Maaritin isä oli metsässä kuin kotonaan. Metsästä otettiin kaikki. Vapaalla perhe lähti erämaahan metsäkämpälle – vetäytyttiin siis täältä syrjäkylän perältä vielä rauhallisempaan paikkaan! Sieltäkin on valokuvia.

Miehensä **Jukan** Maarit löysi poroerotuksesta. Maarit tiiraili tätä poroaidan raoista. Hän oli 19-vuotias, kun he menivät yhteen. Maarit kysyi mieheltä, oliko hän huomannut kyttäämisen. Oli huomannut mutta ei ollut näkevinään.

Maarit kertoo niin hyvin, että rakkaustarina saa huokailemaan. Täällä osataan olla niin ylpeitä omasta puolisosta.

Maarit Penttinen kertoo, miten hän nuorena tiiraili ihastustaan poroerotuksessa aidan raosta. Nyt heillä on miehen kanssa seitsemän lasta. Mutta arki oli kyllä aikamoista.

Nuoripari asui anopin kanssa saarella, omavaraistaloudessa. Kaksi ensimmäistä lasta syntyi siellä. Kun he lähestyivät kouluikää, Maarit halusi lähteä saaresta.

Hän ei kestänyt ajatusta, että kelirikon aikaan lapset joutuisivat jäämään toisten nurkkiin yöksi, eivät pääsisi kotiin. Hänen miehensä oli pienenä elänyt niin, ja se oli ollut kurjaa.

Nuorena Maarit oli muutaman kuukauden Saariselällä töissä mutta ei tykännyt. Hän harkitsi etelään lähtöä. Miksi hän ei mennyt? Ei ollut matkarahaa. Ja pelotti.

Sitten löytyi Jukka. Nyt heillä on seitsemän lasta. Nuorin on 20-vuotias, vanhin 37. Lapsenlapsia on neljä, viides on tulossa.

Porojen lisäksi heillä on lampaita ja lehmiä.

Tila hankittiin juuri 1990-luvun laman alla. Hän ihmettelee, miten siitä helvetistä selvittiin. Se oli henkisesti niin raskasta.

Työ oli myös ruumiillisesti raskasta. Tuli hermokipuja, joiden mukana meinasi mennä pääkin ennen kuin löytyi hyvät lääkkeet.

Paljonko teillä on niitä poroja? Maaritin ilme on muka nyrpeä mutta hilpeä. Hän valistaa, että kysymykseen kuuluu vastata: "Niitä on kahen puolen puuta." Kysymys on epähieno, sama kuin kysyisi päin naamaa, paljonko saat palkkaa.

Maaritin onnen avain on nykyisin se, että hän osaa ottaa itselleen omaa aikaa ja tilaa. Hän vain oppi sen liian myöhään, vasta, kun lapset muuttivat kotoa.

Hän hankki ajokortin 34-vuotiaana, ettei enää tarvinnut miestä kuskiksi, vaan pääsi itse liikkumaan.

Kun miehen ja poikien ainaiset puheet poroista rasittavat, hän tulee yksin tänne lapsuudenkotiinsa. Käy kaupalla, juo kahvin ja lukee lehden. Se on lysti, hän sanoo. Ei ajattele, että senkin puolen tunnin joutastelun voisi käyttää hyödyllisemmin, vaikka siivota kotona.

Miten hän jaksoi aiemmin, hän miettii. Hän arvelee, että parisuhteen ensimmäiset hullaantumisen vuodet sitoivat heidät yhteen niin hyvin, etteivät he vaikeinakaan aikoina eronneet.

Kotoakin oli opittu, että ei erota, vaan mennään läpi vaikeuksien yhdessä. Mutta tosi väsyneenä hän silti mietti, lähtisikö vain lätkimään.

"Jukka on tosi mies. Jos se olisi ollut hepsukukkuu, en olisi jaksanut sen kanssa", hän sanoo. Puolison on hyvä ymmärtää täkäläistä työtä, ajankäyttöä ja ihmistä, se kannattelee suhdetta, hän jatkaa.

Ovat he joskus pitäneet hotellilomia ja käyneet pippaloissa. Maarit on myös tykännyt tanssia, ja mies on tullut mukana, ettei vaimo mene yksin. Ennen kylällä oli tanssit joka lauantai.

Eikö ole koskaan tehnyt mieli ulkomaille?

On se joskus käynyt mielessä, Maarit sanoo. Mutta eläimet sitovat tilalle. Ja mies on sellainen juurakko, ettei se lähtisi, hän arvelee.

Omakin hinku matkustaa on tasoittunut. Hän on huomannut, että riittää, kun lähtee tänne lapsuudenkotiin, lähimetsään tai uimahalliin.

Onnen kannalta olennaista on olla välillä omissa oloissaan – lähellä tai kaukana.

Illalla lähden saunaan. Alkaa tulla verta nenästä. Kovalla pakkasella ilma on niin kuivaa, se johtuu varmaan siitä.

Johanna Mikkola ajatteli nuorena, ettei koskaan palaisi asumaan kotikyläänsä.

Kun Kieringissä haluaa tavata jonkun, ensin pitää ottaa selvää, onko hän edes paikkakunnalla vai jossain ihan muualla.

Moni on täällä vain osan viikosta etätöissä. Ihmiset liikkuvat, ei täällä ole pakko jököttää.

Etätöiden ansiosta tänne palasi myös **Johanna Mikkola**. Hän on Arin sisko. Hän on yrittäjä, ilmiselvä *boss lady*, voimahahmo.

Kun Johanna lähti nuorena opiskelemaan, hän oli varma, ettei palaa, eihän täällä töitä olisi. Hän asui pitkään muun muassa Etelä-Pohjanmaalla.

Nyt Johannan ikkunasta näkyy lintulauta, tuli roihuaa takassa. Hän tekee täällä etätöitä neljä päivää viikossa. Hänen erikoisalaansa on hankkeistaminen, matkailu- ja yritystoiminta. Hän on se, joka auttaa hankkimaan EU-rahoitusta erilaisille hankkeille. Se on Lapissakin tärkeä osa taloutta.

Mitä boss lady täältä hakee, kun voisi elää värivaloikoilla?

Johannaa viehättää kotikylässä elämän helppous ja rentous. Ihmisten huumorintaju ja tapa ottaa kantaa. Ei nipoteta.

”Olen täällä omalla mukavuusalueellani”, hän sanoo.

Sitä paitsi tämä on nyt trendikästä.

Elämän yksinkertaistaminen, turhasta sälestä luopuminen on ollut trendi jo 1990-luvun downshiftaamisesta lähtien. Nyt se on ihan toisella tavalla mahdollista uuden teknologian myötä. Koronapandemia antoi sille hyvää vauhtia.

Arvotkin ovat muuttuneet. Onnea etsitään eri asioista. Ei tarvitse koko ajan mitata kaikkea. Ei tarvitse asua kaksikerroksisessa talossa, joka on trendilehdestä.

Töissä nuoret eivät enää aseta samanlaisia tähtäimiä uralle: on ihan oookoo olla putkimies tai kokki, voi etsiä oman näköistä tekemistä.

”Kaikki kunnia menestyjille mutta nyt myös maltillinen työelämä riittää.”

Johanna sanoo, että silti nuoret kaipaavat jossain vaiheessa pois pieneltä kylältä, se on luonnollista.

Mitä nuoret kaipaavat? Mitä tarkoittaa se, ettei tapahdu mitään?

Johanna selittää. Pitäisi olla jokin erityinen juttu, yleinen puheenaihe, josta kysytään: näittekö, kuulitteko, olitteko paikalla.

Lapsethan eivät sellaista kaipaa.

Ei Johannakaan pienennä kokenut Kierinkiä tylsäksi. Oli lumilinnat, risumajat, ja pyörällä pääsi joka paikkaan. Ei osannut kaivata harrastuksia. Hän kulki isän perässä metsäreissuissa. Oppi isän kanssa käärimään sätkiä ja valmistamaan aseiden panoksia.

Vasta teini-iässä, ajokortti-iän lähestyessä, alkoi kuumottaa.

Hänestä on kaikkien kannalta hyvä, että nuoret lähtevät. Osa palaa sitten rikastuttamaan kotikylää. Näkevät paikan tuorein silmin. Mutta täällä kasvaneina heidän ideoissaan voi silti olla tallella myös aitous.

Luovuus ja tehokkuus kumpuavat riittävän levänneestä pääkopasta, sanoo Kieringissä etätöitä tekevä Johanna Mikkola.

Johanna uskoo, että tämä on tulevaisuuden suunta: suurkaupungeista hakeudutaan mummoloihin.

”Emme ole vielä nähneet alkuakaan tästä muutoksesta”, hän sanoo.

Yksi syy siihen on digityö. Se ei pelkästään mahdollista etätöitä. Se myös lisää tarvetta hakeutua luonnon helmaan. Johanna selittää:

Pelkkä tietokoneen ääressä istuminen vie ihmiseltä valtavasti voimavaroja. Se on niin intensiivistä paikallaanoloa. Ei ole siirtymäaikoja palaverien välillä, ei tarvitse ottaa askeltakaan, pelkkä hiiren klikkaus riittää.

Se käy raskaaksi. Ja vaatii vastapainoa.

Entä ideointi? Vielä 2000-luvun alussa muodissa oli **Richard Floridan** ajatus, että eniten luovia ideoita syntyy suurkaupungeissa, joissa on paljon homoja ja rokkareita, vähemmistöjä ja alakulttuureita.

Johanna sanoo, että nyt tutkijat uskovat, että luovuus ja tehokkuus kumpuaa riittävän levänneestä pääkopasta. Ympäristön näennäinen rauha ja rentous voikin siis tarkoittaa suurempaa työtehoa ja parempia ratkaisuja.

Mitä Johanna sitten tekee täällä vapaa-aikanaan?

Hän lenkkeilee, marjastaa, kalastaa, sienestää ja metsästää. Jalassa on nyt turkoosit villasukat, joihin on kirjottu hirviä. Sisko kutoi ne lahjaksi, kun Johanna oli suorittanut metsästyskortin ja sai hirvikokeen läpi.

Hän on alkanut myös harrastaa sukututkimusta. Omista juurista löytyikin hyväksi esikuvaksi legendaarinen saamelaisnainen **Roju-Elli**, äänekäs ja värikäs persoona, joka omisti paljon poroja. Oikealta nimeltään **Elin Henriksdotter Riimi**.

Pakko on kysyä Johannalta, mitä hän ajattelee johtamisen näkökulmasta siitä, että kaamos laskee ihmisten aktiivisuutta. Eikös talous romahda, jos kaikkia nukuttaa?

Johanna hymyilee. Hänen vastauksensa on aivan nerokas.

Hän sanoo, että tärkeintä on, että jokainen vuodenaika on hallittavan kokoinen. Ei liian nopeasti ohi eikä jatku liian pitkään.

Räntäsateetkin vain kasvattavat taistelutahtoa – kun ne eivät ole liian pian ohi tai kestä loputtomiin. Silloin ihmiset pysyvät valppaina ja odottavat tulevaa.

Kevätaurinko, kesän ensimmäiset sienet, kun maisema alkaa ruskahtaa... Täällä on paljon merkkipaaluja, jotka rytmittävät elämää.

”Paras hetki on aina vaihtelun kynnyksellä”, hän sanoo.

Johannankin silmät loistavat. Vaikka paikalla ei ole paria. Se on hyvä muistutus. Intohimoa voi tuntea myös työtä kohtaan. Voi rakastaa kotiseutua – ja elämää.

Kieringin suurin anti onnen oppilaalle on asenne.

Ollaan tyytyväisiä siinä, missä ollaan. Ei koko ajan haikailla paremman perään.

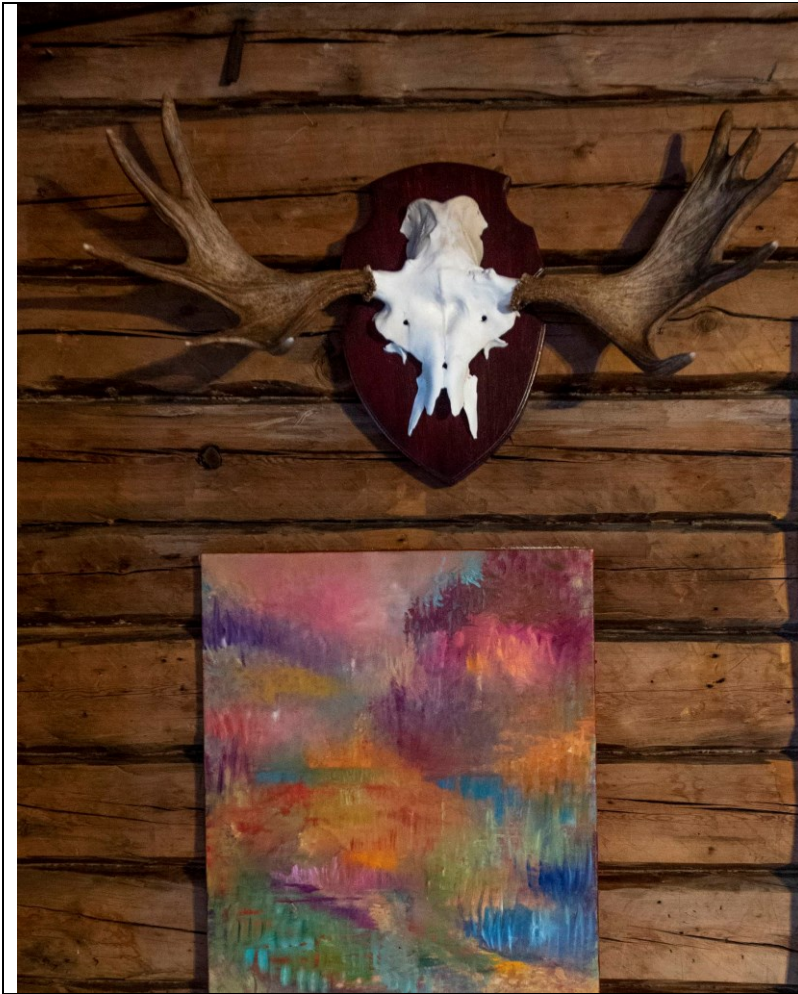
Ollaan ylpeitä mutta ei kerskailla eikä kursailla.

Kun kehuu Teijan riistaruokia, hän sanoo itsekin, että on kyllä tosi hyvää. Kun Ari kertoo rakentaneensa veneen, hän sanoo, että siitä tuli hyvä, Riipijoen paras.

Täällä perinteet osataan päivittää. Kuten tarinankerronta. Ei se ole mitään lukupiiriä kodassa. Okei, Ari osaa toki kertoa karhunkaadosta ja taisteluista kolttien kanssa.

Mutta oikeasti parasta on se, että Ari osaa kertoa jopa ilmanvaihtojärjestelmän suunnittelusta niin, että sitä kuuntelee melkein hengittämättä.

Ja sitten on kaikki tämä romantiikka.

Ari esittelee sarvia hirsitalon seinillä. Siellä ovat myös ensimmäiset Teija-vaimon kanssa yhdessä metsästetyt hirvensarvet.

Katso, Ari sanoo ja osoittaa sarvien välissä olevaa kuoppaa – se on ihan sydämen muotoinen.

Vaikka ympärillä ei tapahtuisi mitään, sisimmässä elämä voi mullistua.

Ari Mikkolan ja Teija Raaterovan ensimmäisen yhdessä ampuman hirven kallossa on keskellä – sydän.